

Samsun'un geleneksel tıbbi bilgi haritasını çıkardılar

Orman ve Su İşleri 11'inci Bölge Müdürlüğü tarafından yürütülen 'Samsun'da Biyolojik Çeşitliliğe Dayalı Ulusal Geleneksel Bilginin (BGB) Kayıt Altına Alınması' adlı proje kapsamında, Ondokuz Mayıs Üniversitesi (OMÜ) öğretim üyeleri Samsun'un geleneksel tıbbi bilgi haritasını çıkardı

BAKANLIK tarafından 2017 yılı eylül ayında uygulanmaya başlanan proje; pilot olarak seçilen 8 il arasında bulunan Samsun'da OMÜ öğretim üyelerinden Tıbbi Bitkiler Uzmanı Prof. Dr. Ali Kemal Ayan, Etnobotanik Uzmanı Prof. Dr. Yüksel Kesim, Sosyal Bilimler Uzmanı Prof. Dr. Şahin Köktürk ve Botanik Uzmanı Prof. Dr. Hasan Korkmaz danışmanlığında gerçekleştirildi. Samsun'da Biyolojik Çeşitliliğe Dayalı Geleneksel Bilginin Belirlenmesi Projesi kapsamında Proje Koordinatörü ve Tıbbi Bitkiler Danışmanı Prof. Dr. Ali Kemal Ayan, "Eylül/ekim 2017-nisan/mayıs 2018 aylarının farklı tarihlerinde, projenin arazi çalışma programına uygun olarak, Samsun'a bağlı Çarşamba, Terme, Ayvacık, Tekkeköy, Asarcık, Salıpazarı, İlkadım, Atakum, 19 Mayıs, Bafra, Yakakent, Vezirköprü, Ladik, Havza, Alaçam ve Kavak ilçe merkezleri ve bu ilçelere bağlı toplam 100 köye gidilip 315 kaynak kişi ile görüşüldü ve projenin amacına uygun gerekli bilgiler toplandı" dedi.

BİLGİNİN DERLENMESİ PEŞİNDEYİZ

Projenin amacını ve önemini anlatan Prof. Dr. Ali Kemal Ayan, "Yıllarca birçok deneyimlerden süzölmüş doğal, tedavi amaçlı ve tıbbi nitelik taşıyan bilginin derlenmesi peşindeyiz. Özellikle orman altı olarak ifade edilen rakımı yüksek mahalle/köylerimizde, çok kıymetli bilge kadın ve erkek büyüklerimizle bu konuları konuştuk. Öncelikle tedavi amaçlı hangi hastalıklara karşı, hangi bitkiler ile hangi tedavi yöntemlerini uyguladıklarını sorup onların botanik ve tıbbi değerleri hakkında notlarımızı aldık. Ayrıca önleyici tıp kapsamında hasta olmamak için bu insanların yereldeki hangi doğal ürünlerle beslendiklerini, bünyelerini nasıl güçlendirdiklerini derleyerek kayıt altına aldık" diye konuştu.

Prof. Dr. Ayan biyolojik çeşitliliğe dayalı geleneksel bilgi ve uygulama alanlarını ise "Bu bilgi; insanların herhangi bir ihtiyacının karşılanmasına yönelik kullanımını içeren, genellikle bir topluluğun kültürel veya manevi kimliğinin de bir parçasını oluşturan, o topluluk içinde geliştirilen, devam ettirilen ve nesilden nesile aktarılan bilgiyi, ustalık, beceri ve uygulamaları kapsar. Bunları; sağlık, beslenme, endüstriyel, tarım-hayvancılık amaçlı geleneksel kullanımlar olarak gruplandırabiliriz" şeklinde özetledi.

BİTKİ TÜRLERİ İNCELENDİ

Samsun'un doğal bitki örtüsüne dair bazı bilgiler

veren Proje Botanik Danışmanı Prof. Dr. Hasan Korkmaz ise şunları söyledi: "Bu proje ile Samsun'a bağlı merkez ilçe ve köylerde, hayatın birçok farklı alanlarında halk tarafından, geleneksel yöntemlerle kullanılan ve Samsun'un doğal florasında bulunan bitki türleri tespit edilmiştir. Sağlık, gıda, endüstriyel vs. alanlarda kullanılan bitkilerin sistematik durumları familya, cins ve tür düzeyinde belirlenerek, yöresel adlarına karşılık gelen bilimsel adları verildi. Bizzat kaynak kişilerden alınan bilgilere göre Samsun doğal florasında bulunan bitki türlerinden 724 türün sağlık, 192 türün gıda, 31 türün diğer (nazarlık, tütsü, süs, vs.), 15 türün tarım ve hayvancılık, 9 türün de endüstriyel amaçlı kullanıldığı tespit edildi. Proje kapsamında yapılan tespitlerin, doğal kaynakların belirlenmesi ve modern kullanım potansiyelinin ortaya konulmasına katkı sağlayacağı kanaatindeyim."

Resul BEŞİKÇİ